

PRIMUS MOTOR

-FØRST MED DET HELE

Løssalg 18,95 kr.

Mandag d. 3 november 2008

Årgang 1. nr. 1

Se side 3

Slå koldt vand i blodet

Finanskrisen er over os, men måske er krisen ikke så slem, som det ser ud til.

Se side 4

Sportssproget under pres

Opførslen overfor dommere og modspillere på og udenfor fodboldbanen er blevet værre.

Se side 4

Vi er alle ens

Familien Boye har mødt mange nye menesker på deres jordomrejse gennem de sidste to år.

International virksomhed

Det globale firma, RUNI, tjener mange penge på affald. De laver nemlig sneglekomprimatorer, der kan formindske mængden af affald betragteligt. Men produkterne bliver kopieret af kineserne, og det er svært at konkurrere med den svingende amerikanske økonomi.

Se side 2

Danskere i Afghanistan

I Afghanistan kæmpes der bravt af de 400 udsendte soldater. De er glade for at være derude, og ved at de er til gavn for fred og de civile. Det er på forespørgsel af NATO, at Danmark har udsendt soldater til Afghanistan.

Se side 3

Handicappede på farten

På institutionen Ganerbo gøres der meget for, at handicappede skal være en del af samfundet. Beboerne har det rigtig godt, og har muligheden for at tage på ture til udlandet.

Se side 3

Ulovlig import af sjældne fugle

Ulovlig import af sjældne fugle fra fremmede egne er et stigende problem i Danmark. De anerkendte danske zoologiske haver sætter reglerne for, hvem der må importere og udstille de sjældne fugle. Den farverige fugleven, Kurt Strunk fra Filskov, er utilfreds med denne topstyring.

Af Henrik Bækgaard, Eva Larsen & Matias Kjærsgaard

Kurt Strunk, ejer af Danmarks største fuglevoliere, der er på størrelse med kuplen i Randers Regnskov, har rigtig mange forskellige fugle. "Jeg har mange sjældne og eksotiske fugle, da jeg hele livet har interesseret mig for disse dyr," siger Kurt Strunk og fortsætter, "for mig er det vigtigere at få fugle ind i Danmark end at følge lovens ord."

Kurt Strunk foran Danmarks største fuglevoliere.

FOTO: Privat

En fuglevens bekendelser

Passionen for de sjældne fugle har fulgt Kurt Strunk gennem alle hans 57 leveår, men den har også budt på regelbrud, bøder og flere politianmeldelser. Derfor har det ikke altid været nogen nem sag at få fat i de farvede fugle fra fjerne verdensdele. "Som fuglehandler kan man ikke undgå at få fingre i ulovlige fugle. Det kan man så have hver sin holdning til," mener Kurt Strunk og fortsætter: "Jeg erkender at have købt ulovlige fugle flere gange, og derfor må jeg nogle gange betale bøden, som er prisen for at have mine sjældne fugle."

Det er ulovligt

I forbindelse med udsendelsen "Operation X" på TV2 blev Kurt Strunk afsløret i bl.a. at have købt

to ulovlige krontraner. Dyrenes Beskyttelse havde anmeldt Kurt Strunk til politiet. Han tager det - ifølge eget udsagn - ikke så højtideligt, at købet af krontranerne var ulovligt. "Når jeg gerne vil have dem, så skal jeg selvfølgelig købe dem," siger Kurt Strunk, der selv mener at kunne passe fuglene ordentligt.

Det er ikke en global ret

Formand for 'Foreningen Fuglevennen Lolland', Bo Pedersen, mener dog: "Når folk importerer fugle ulovligt, til eget formål og for at tjene på det, skal der slås ned på det med det samme. Derimod, hvis det er for at redde en uddøende race, er det i orden." Bo Pedersen mener desuden, at det ikke er en global ret at impor-

tere sjældne fugle fra fjerne egne. "Kurt Strunk må følge de samme regler som alle andre," mener Bo Pedersen.

Topstyring bremser zoo

Kurt Strunk ærgrer sig over, at det kun er i de store anerkendte zoologiske haver, at danskerne kan få lov at se de sjældne fugle. Han beskylder et unavngivent tre-mandsråd fra Danmarks største zoologiske haver for ikke at ville lade ham have sin egen zoo, selv om det er hans ønske. "Der er givet tilladelse til mine planer om en lille zoo fra politiet og kommunen, men de store zoologiske haver mener ikke, at der er plads til flere zoologiske haver, hvor man kan komme og se sjældne og eksotiske dyr. Det er ærgeligt, at

København ZOO skal bestemme, hvilke fugle jeg har, og om jeg må udstille dem," siger Kurt Strunk fra sin voliery i Filskov.

Er ligeglåd med reglerne

"De tre største zoologiske haver i Danmark skal ikke bestemme, hvilke fugle jeg har, derfor er jeg rent ud sagt ligeglåd med, om jeg bryder loven. Fuglene er jo ikke truede de er bare sjældne i Danmark! Der er forskel på, om jeg har en truet fugl eller en, der bare er ulovlig, fordi de zoologiske haver vil have den for sig selv."

Kurt Strunk håber dog på, at fremtiden vil bringe en mere konstruktiv dialog mellem de stridende parter.

Lokale butikker bryder rygeloven

Det er nemt at købe cigaretter inden man fylder 18 år.

FOTO: Ditte Paulsen

Afsløring:

Det er en smal sag for unge under 18 år at købe cigaretter i de danske butikker. Flere steder spørger de ansatte slet ikke om legitimation.

I Danmark har vi en af verdens strammeste rygelove, og den er svært at overholde for detailhandlen. Nogle unge under 18 år har været i forskellige supermarkeder for at undersøge problemet.

Se side 2

JK - ANLÆG
- have og landskabs tekniker

SKIBBILD ENTREPRISE AS
- hele byggerier

Lokale butikker omgår ryggeloven

Danmark har ry for at have en af verdens strammeste lovgivninger omkring rygning. Igennem de senere år er der blevet strammet meget op på dette område. En af konsekvenserne er, at unge under 18 år ikke længer skulle have mulighed for at købe tobak og cigaretter.

Af Christine Stengaard & Malene Due

En gruppe unge under 18 år blev sendt i byen for at prøve at købe cigaretter. En hurtig rundtur gav pote. Det var let at omgå loven. De unge forsøgte bl.a. i butikkerne ABC, Schleck-er og ALDI i Tarm.

Overtalte kassedamen

I såvel ALDI som ABC fik de unge muligheden for at købe cigaretter uden de store problemer. Kassedamen i ABC ville dog se billedlegitimation, men med let overtalelse og uden at legitimationen kom op af tasken, fik den unge kunde cigaretterne. Det samme gjorde sig gældende i ALDI.

Butikschef vil stramme op

Efter vores lille forsøg konfronterede vi ABC's hovedkontor for at få en reaktion. Ejvind Petersen, chef i ABC-gruppen var ked af, at det kunne lade sig gøre. "Det burde ikke

kunne ske. Alle vores ansatte er blevet omhyggeligt informeret om, at de ikke må sælge cigaretter til unge under 18 år. Der kunne jo også være sket en bedømmelsesfejl, men jeg vil straks informere alle ABC butikker om problemet og sørge for, at der ville blive rettet op på tingene" mener Ejvind Petersen. Umiddelbart var Ejvind glad for at være blevet informeret om problemet og vil straks stramme op. Samtidig erkender han, at det er svært at leve op til lovgivningens skrappe krav, som følger i kølvandet på en global opstramning på rygning. Men loven er klar – der skal ses billedlegitimation, hvis man er i tvivl.

Schlecker følger reglerne

I butikken Schlecker følger man reglerne. Her måtte der billedlegitimation til. 'Ingen salg til unge under 18 år' blev håndhævet af den kvindelige butiksassistent. Der er mange butikker, som følger reglerne, men også butikker, som hellere vil tjene penge på de unge, er erfaringen af de unges rundtur i Tarm.

Unge snyder let systemet

Unge i dag har generelt let ved at købe cigaretter. En hurtig rundspørge blandt lokale unge under 18 år afslø-

Unge under 18 år har let adgang til tobak i byens butikker

FOTO: Benedikte Rindom

rer, at man med lethed kan købe cigaretter udenom reglerne. "Især om eftermiddagen og aftenen, når der er unge bag kasserne i supermarkederne går det lettere", siger Alexander Bro, 16 år fra Skjern. Forældre og skoler har svært ved at holde styr på de unges rygevaner, når loven

ikke bliver overholdt er Alexanders Bros holdning.

Bekymring

Ifølge Niels Thim Kjær fra Kræftens Bekæmpelse har rygning en stor del af skylden, når det kommer til sygdomme som kræft, astma og blod-

propper. "Der må tages hånd om problemet, så loven overholdes. Hovedansvaret er hos butikkerne", mener Niels Thim Kjær. Derfor opfordrer han til øget kontrol af butikernes overholdelse af forbudet, og at man fortsat informerer om rygningens dårlige egenskaber.

Spændende opfindelse skaber penge af skidt

På en stille vej i et lille industri-kvarter i Tarm ligger det beskedne, men globale firma RUNI, der har specialiseret sig i at tjene penge på at komprimere affald. Ejeren frygter dog for billige kinesiske kopivarer og en svingende dollarkurs.

Af Mikael Zink & Mathias Mørch

Firmaer over hele verden har uanede mængder affald. Emballage fra bl.a. TV-og fiskeindustrien hober sig op. Det fylder meget, og firmaerne skal bruge mange penge og tid på at komme af med det uønskede affald. Det skal smides i containere eller køres til lossepladsen, hvor firmaerne skal betale i dyre domme for at komme af med affaldet.

Specialist i affald

RUNI, der blev stiftet i 1973, lavede først landbrugsmaskiner, og senere begyndte de at udvikle en sneglekomprimator. I de seneste 10 år har de udelukkende videreudviklet sneglekomprimatoren, som kan komprimere flamingo, affaldsstoffer og reducere mængden af affald betydeligt. Direktør Torben Dysager fortæller begejstret: "Flamingoen bliver komprimeret og kan sendes i større mængder ud til firmaer, typisk i Kina, som kan genbruge affaldet. Så i stedet for at sende en container med 100 fiskekasser kan man i den samme container sende 5000 komprimerede fiskekasser!"

International interesse

RUNI er blevet et globalt firma, som sælger sine maskiner til hele verden. De har 16 ansatte og en omsætning

Dirketør Torben Dysager foran en sneglekomprimator

FOTO: Privat

på ca. 20 millioner om året. Forhandlere udstationeret i lande som England, Japan, USA og Italien leder efter mulige købere i det land, de befinder sig i. Det er også dem, der formidler kontakten, når nogen vil købe en af RUNI's komprimatorer. Direktør Torben Dysager forklarer: "Motoren og gearene i en RUNI komprimator bliver lavet i Kina. De bliver så sendt til Danmark, hvor komprimatoren

bliver samlet. Derefter bliver den f.eks. solgt til en kunde i Italien."

Plastik i kredsløb

Der er også penge for kunderne i at sælge affaldet, forklarer Torben Dysager: "Når kunden har samlet nok komprimeret flamingo, bliver det sendt med en container til Kina. Her bliver flamingoen genbrugt, og kunden bliver afregnet for flamin-

goen. Kineserne laver flamingoen om til genbrugsplastik. Plastikket bliver sendt retur til Europa, hvor det bliver solgt som nye plastikbilledrammer i bl.a. Bilka." På den måde er RUNI faktisk globalt i mere end en forstand.

Kinesiske kopier

RUNI har oplevet at få kopieret deres produkt af kinesere. Kineserne opkøbte den fuldstændigt. Det er en af følgerne af at være blevet et globalt

firma. Mange konkurrenter har lavet deres egne komprimatorer og solgt dem. "Nogle af kinesernes komprimatorer er komplette efterligninger, hvor de er identiske med RUNI's maskiner helt ned i mindste detaljer. På nogle billeder af kopierne kan man endda se en RUNI stå i baggrunden, højst sandsynligt den, de har kopieret efter," foræller Torben Dysager forarget. Derfor satser RUNI ikke så meget på det asiatiske marked, men mere på det europæiske og amerikanske marked, hvor forholdene er mere normale.

Dollaren bestemmer

Direktør, Torben Dysager, mener også, at dollaren spiller en rolle i forhold til RUNI's konkurrenceevne: "De sidste 2 år har det været svært for os at konkurrere med det amerikanske marked, fordi vi skal betale vores lønninger og indkøb af materiale i danske kroner, men får vores indtægt i amerikanske dollars. Derfor blev vi nødt til at sætte prisen op på vores komprimatorer, da dollaren faldt." RUNI er et lokalt – globalt firma, som har specialiseret sig ind i en niche i forretnings-verdenen, hvor de kan sælge deres produkt over hele verden.

Fakta om RUNI

- RUNI blev stiftet i 1973
- Årlig omsætning på 20 mio. Kr
- Forhandlere på de fleste kontinenter
- RUNI's komprimator kan presse affald sammen så det fylder mindre end en fjerdedel af den oprindelige affaldsmængde.

Den store verden

Slå koldt vand i blodet

"Slå koldt vand i blodet," siger bankrådgiver, Henrik Abildtrup fra Nordea i Tarm, om den finansielle krise. Samtidig oplever almindelige kunder også, at den globale krise er begyndt at kradsse i lille Tarm.

Af Carina Jensen & Maiken Korsgaard

Supermarkederne i Tarm fungerer, som de altid har gjort. På overfladen kan man ikke mærke, at der er finanskrisen i verden - og dog! For priserne på mælk, brød og ost er steget, og det er noget, som kan gøre os danskere lidt bange.

Butikschef taler ud

"Når nogle af de mest basale dagligdags produkter stiger i pris, er der også nogle følgeprodukter, der bliver dyrere. Det er da rigtigt, at der har

været prisstigninger, det har vi kunnet se. Det er der ingen tvivl om," siger Søren Hansen, som er bestyrer i ABC i Tarm. "Det er aldrig sjovt at sætte prisen på varerne op, men når vi har en leverandør, der hæver prisen, bliver vi jo af gode grunde også nødt til at gøre det," siger Søren Hansen videre.

Breder sig fra USA

Man kan undre sig over, hvorfor en økonomisk krise i USA også kan medføre en prisstigning i Danmark. Henrik Abildtrup fra Nordea forklarer: "USA's økonomi har en stor indflydelse på verdensøkonomien. Hvis væksten i USA falder, må man forvente, at Danmarks eksport til USA daler, og væksten i Danmark vil derfor også falde. Krisen begyndte i USA, og har bredt sig som ringe i vandet."

Banker låner af hinanden

Banker arbejder med deres penge overalt i verden. Når banker i USA får problemer med at låne ud til privatpersoner, går det udover banker i resten af verden. "Finanskrisen er som en lavine, der kan komme rullende uden nogen advarsler, men den får alvorlige konsekvenser," forklarer bankrådgiveren.

Ta' det roligt

Krisen er dog ikke kun for finansfolk og aktiehandlere. Den er en realitet for alle: "Hvis man ikke står i akut behov for penge, skal man tage det roligt. Vi har oplevet en forbrugsfest, og det har måske gået lidt for godt i mange år. Vi har oplevet en stærk og stabil vækst samt lav arbejdsløshed, og det er klart, at hvis krisen fortsætter vil vi opleve, at væksten bremses, og vi vil få flere arbejdsløse," siger

Henrik Abildtrup og fortsætter: "Vi har vænnet os til de gode tider og ikke været forberedt på en økonomisk krise".

Billige butikker overlever bedst

Globaliseringen kan gå forskellige veje. Søren Hansen, ABC mener: "I takt med, at finanskrisen bliver mere og mere aktuel, bliver forbruget også nødt til at falde for privatpersoner. Man vil ikke købe en bakke hamburgerryg til 20 kr. hvis man kan få en anden til 8 kr. Vi, som er en butik med billige priser i forhold til mange andre fødevarerbutikker, kan ikke mærke finanskrisen som forretning." Søren Hansen tror krisen bliver hårdere for andre brancher: "Hvis man sælger hårde hvidevarer eller fjernsyn, kan finanskrisen ramme hårdt, da kunder ofte kan vente med at købe varerne," mener butiksbestyrelsen.

Bekymrer du dig om krisen?

"Nej, ikke særlig meget. Men man bekymrer sig da lidt for madpriserne. Jeg vil jo gerne have råd til alt det, som jeg har brug for"

Helena Johansen, Tarm

"Nej! Jeg kan jo ikke gøre noget ved det alligevel".

Karen Clausen, Tarm

"Ja, det gør jeg da. Jeg tager det stille og roligt, men man følger da med i hvad der sker".

Daniel Danielsen, Tarm

Danske soldater vendte begejstrede hjem

De danske "Jens'er" kæmper i udlandet. Deres opgave er først og fremmest at sikre fred og sikkerhed i de krigsplagede områder. Flere hjemvendte soldater er begejstrede for opgaven!

Af Emil Solgaard & Hans Jørgensen

Hver dag er der danske soldater, som kæmper i Afghanistan. De gør det for den civile befolkning og for freden i Afghanistan og verden. Men er krig måden at få fred på, og skal vi sende danske soldater til udlandet?

Vi kom ud til lokalbefolkningen

Søren Mogensen, der de seneste år har været i Afghanistan for Den Danske Hær, siger: "Jeg tror på, at vi er med til at hjælpe der, hvor vi kommer frem. I Afghanistan er der for eksempel flere steder, hvor nødhjælpsorganisationer ikke kommer frem, men det gør vi," siger en smilende Søren Mogensen og fortsætter: "Nogle af de civile var bange. Ikke for os, men fordi de vidste, at der var potentielle konflikter mellem os og Taliban, og at det kunne komme til at gå ud over den afghanske befolkning. Danmark skal sende soldater ud. Det er vigtigt i den globale verden for at støtte de fredsbevarende organisationer som bl.a. FN, NATO og OSCE."

Vi har forpligtelser

Michael Enevoldsen, kampvognskommandør, udtaler: "Når vi nu lever i et globalt samfund, hvad enten vi kan lide det eller ej, har vi forpligtelser rundt omkring. En af vores forpligtelser er at bidrage til vores organisationer. I mit tilfælde er det NATO, og jeg mener bestemt, at vi bør støtte op om NATO."

Familierne danner netværk

Ifølge Søren Mogensens far, Poul-Erik Mogensen, er det faktisk ikke så slemt at være forældre til en soldat. "Man havde jo nogle tanker om, at det ikke var sikkert, han kom hjem igen. Efter orienteringsaftenen, som forsvaret holdte før vores søn tog af sted, blev vi meget beroliget. Her fik vi også mulighed for at danne nogle netværksgrupper, som vi har været glade for."

Kugler flyver om ørerne

Som soldat i et fremmed land, hvor kuglerne flyver om ørerne, og tankerne fylder om familien derhjemme, kan opgaverne være hårde. "Det er mentalt trættende at være i ildkamp i længere tid. Man kan godt fornemme, hvornår tingene begynder, og så alligevel ikke helt. Man ved jo ikke hvor lang tid, de bliver ved," fortæller en glad Michael Enevoldsen fra kasernen i Oksbøl.

Kampvognskommandør Michael Enevoldsen

FOTO: Privat

En god oplevelse

Alt i alt har de danske soldater og deres familier det ikke så slemt, da Forsvaret hjælper soldaterne og familierne med de problemer, som kom-

mer. "Jeg har haft en god oplevelse med at være i krig og har fået nogle erfaringer, jeg kan bruge videre i mit liv," afslutter 28-årige Michael Enevoldsen.

FOTO: Jørgen D. Lauridsen

Primus Motor

Af Hans Jørgensen, Chefredaktør

Vi lever i en verden, som er drevet frem af mange ting; information, velstand, miljø og æstetik. En global verden tænker både nært og globalt. Derfor er mennesker forbundet med hinanden. Den primære drivkraft, Primus Motor, må være, at vi er mennesker. At mennesker globalt har drivkraften i sig.

Lægger den globale verden pres på samfundet? Er mediernes påvirkning en forklaring på en stresset hverdag? Kan muligheden for at komme på tv få fodboldfans til at gå amok, eller er de blevet inspireret af kendte mennesker?

Vi kan lige så godt indse, at ordspøget: "De lever roligt, som intet ved" ét hundrede procent hænger sammen med dagens Danmark og resten af verden.

Tænk at skulle leve som eneboer. Helt aflukket fra resten af samfundet og helt ude af stand til at tage stilling til verdens store spørgsmål. En mærkelig tanke! Men nu er vi ikke eneboere, og om vi vil det eller ej, er vi en del af det globale samfund.

Egentlig er idéen og drivkraften bag denne avis at informere og oplyse om, hvad der sker rundt om i verden. På den anden side kan vi så blive enige om, at verden ville være bedre tjent uden det globale pres?

Handicappede på farten

Der er de senere år kommet mere fokus på de handicappedes forhold. I Skjern ønsker et bofællesskab at få de handicappede ud i verden.

Af Hannah Jepsen og Ida Christensen

I et vist omfang lever de handicappede i et isoleret miljø i samfundet. Det er specielt de psykisk handicappede, der bliver isoleret, men med nye tiltag kommer flere af dem ud i verden.

Ganerbo viser vejen

Daglig leder af handicaphjemmet, Ganerbo, i Skjern, Arne Christoffersen, ønsker, at få beboerne ud i verden. "De psykisk handicappede har svært ved at forstå det samfund, de lever i, og mange af de handicappede er ikke klar over, at der er meget mere i verden end lige dér, hvor de selv lever. Det er meget svært at inte-

Arne Christoffersen ønsker at få de handicappede ud i verden.

FOTO: Hannah Jepsen

grere de psykisk handicappede i et globalt samfund på det punkt," siger Arne Christoffersen. Alligevel ønsker

Ganerbo at få de handicappede ud i verden gennem planlagte ture og rejser.

Gode rejsemuligheder

"Det er ikke noget problem for handicappede at rejse ud i verden," siger Arne Christoffersen. "De fleste hoteller har handicapvenlige værelser i stueetagen, og i England er det lovpligtigt med handicapvenlige hotelværelser."

Rabat på entreen

Rundt omkring i Danmark kan de handicappede og deres ledsager få rabat i mange forlystelsesparker, på museer o. lign. Også hos DSB kan de handicappede og medhjælperne få rabat. Så på den måde er der masser af muligheder for de handicappede. Der bliver hvert år arrangeret en fælles stortur for de 8 bofællesskaber i Kristelig Handicapforening, som Ganerbo er en del af. Derudover laver Ganerbo selv en mindre tur ud i den store verden én gang om året.

CP Service

Støt vores sponsorer!

Kjær's Tømrer & Snedker ApS

Vi ligner hinanden hele jorden rundt

Globaliseringen har gjort det lettere at rejse i længere tid end for blot få år siden. Familien Boye, fra Hvide Sande, har været på jordomrejse i to år, væk fra familie og venner, men alligevel var det muligt at opretholde kontakten til dem verden rundt.

Af Hannah Jepsen og Ida Christensen

For to år siden begyndte et spændende eventyr for familien Boye fra Hvide Sande. "Vi skulle alle være på vores båd, S/Y Margarita i to år, for at rejse jorden rundt," forklarer den 19-årige Margit Boye, som netop er kommet hjem fra den lange rejse.

Hvide Sande - New Zealand

"Min far har tidligere været fisker, og derfor var der en trang til at prøve noget nyt," siger Margit Boye. Derfor købte familien en båd og begyndte at tage på kortere ture til Sverige og Norge. I slutningen af juni 2006 kom dagen, hvor båden skulle

Familien Boye i deres båd ud for New Zealand

på sin længste sejlur: Hvide Sande - New Zealand. En tur som førte dem til mange spændende kulturer, lande, byer, mennesker og en masse oplevelser. Skibet nåede efter 1½ år destinationen, New Zealand, hvor fa-

milien var på land i 5 måneder. Den 30. maj i år kom familien hjem til Danmark igen, med mange nye indtryk af de forskelle, som verden kan tilbyde efter to år på havet og besøg i alverdens lande.

FOTO: Privat

Nettet opretholdte forbindelsen

På familien Boyes 2-årige jordomrejse havde de god kontakt til både familie og venner. Margit Boye fortæller, at de brugte internettet meget. Her kommunikerede de med venner og familie hjemme i Danmark ved hjælp af mail, Skype og Facebook. "Der var internetcaféer alle steder selv på de mindste Stillehavs-øer. Globaliseringen har holdt sit indtog over hele verdenen," mener Margit Boye. Hun fortæller, at hvis disse muligheder ikke havde været der, ville hun have haft meget svært ved at tage hjemmefra i 2 år. "Min søster og jeg var lige gået ud af efterskolen og ville derfor måske have sværere ved at tage af sted, hvis der ikke var mulighed for kontakt til venner," fortæller Margit Boye. Hun mener dog, at hendes forældre ville have taget af sted under alle omstændigheder.

Vi ligner hinanden

En anden måde globaliseringen har

givet sig til udtryk på, er at samfundene ligner hinanden rundt omkring på jordkloden. "Europa minder meget om New Zealand, selvom de ligger så langt væk fra hinanden. F.eks. minder transportsystemerne meget om hinanden. Udover det kan man finde McDonalds og 7-eleven overalt i verden", mener Margit Boye.

Fantastisk oplevelse

Turen gav Margit Boye et bredere syn på verden, og hun siger, at det bestemt kan anbefales at tage på jordomrejse. Det var en fantastisk oplevelse!

Ruteoversigt over familien Boyes jordomrejse.

Fair Play får det røde kort

Uroligheder på fodboldbanen og på tilskuerpladserne er noget alle ser på tv hver weekend. I mange år har Fair Play været vigtig på banen. Nu skal tilskuerne også lære sportens internationale sprog: Fair Play!

Af Simon Enevoldsen og Daniel Højgaard

Inden for den sidste tid er der kommet meldinger om uroligheder og mangel på Fair Play på fodboldbanerne. Så sent som i foråret, på Brande Stadion, hvor det lokale U-14 fodboldhold spillede, gav en af drengene dommeren et knytnæveslag i maven efter en advarsel. Det resulterede i rødt kort og efterfølgende blev dommeren sparket af spilleren. Drengen fik 7 spilledages karantæne og blev udelukket af klubben. Fire måneder senere fandt en lignende episode sted i Holstebro, hvor en kamp endte med spytteri mod dommeren

Idolerne baner vejen

I dag sker der flere og flere voldelige episoder på og udenfor fodboldbanerne. Det vises i tv, og seerne tager ved lære. Bare i år er der blevet givet store karantæner til 7 unge spillere alene på Fyn. I VM-finalen år 2006 gik Zinedine Zidane over strengen ved at nikke

en modspiller en skalle. Siden den episode er dramatikken på banen steget markant. "I små ubetydelige serie 5 kampe bliver der begået voldelige ting," konstaterer Fynsk Boldspil-Union, som netop har sendt et opråb til samtlige fynske klubber om at stoppe trusler og vold mod dommerne.

Tilskuerne har også et ansvar

Ikke kun på fodboldbanen kæmpes der: "Jeg har flere gange tvivlet på om kampen skulle fløjtes af, men har heldigvis kunnet ordne det ved at smide personen ud", siger den 19-årige amatørdommer, Morten Vibert, med humoristisk undertone. Han fortæller endvidere, at nogle kampe i udlandet bliver fløjtet helt af på grund af uroligheder, dommeren ikke kan styre, nemlig på tilskuerpladserne. "Fans går amok og saboterer kampene. Det er ekstremt usportsligt at ødelægge en dejlig sportsgren", understreger Morten Vibert, som også giver spillere og trænere en del af skylden, da de ofte glemmer at udvise Fair Play.

Fans kæmper for Fair Play

Ikke kun på fodboldbanen kæmpes der for Fair Play, også i fanklubberne er det internationale sportssprog på dagsordenen. Danske Fodbold Fan-

Dommer, Morten Vibert, uddeler rødt kort

FOTO: Daniel Højgaard

klubber (DFF) er en organisation, der blev oprettet i 2003, og har til formål at bremse fansenes voldelige opførsel. Formand for FC Midtjyllands fanklub "Black Wolves", Thomas Mikkelsen, siger dog, at Fair Play egentlig ikke

har så meget med tilskuerne at gøre. "Fair Play er kun en ting, der sker på banen", mener formanden. Den mening deler AGF's fanklub ikke. "Jeg synes bestemt, at tilskuere og fans hører ind under Fair Play. Vi er en

del af fodbolden og skal også vise respekt for hinanden," siger formand Jan Jensen. Begge formænd er dog enige om, at på grund af deres høje status i fanklubberne, er de forbilleder for de andre fans. Det forpligter!

Dagens tegneserie: Jorden i nyt perspektiv

I rumfærgen mod Mars

Chefredaktør

Hans Agerbo Houmaa Jørgensen

Redaktion

Carina Kjær Jensen
Maiken Korsgaard
Hannah Jepsen

Udgiver

10.b - Efterskolen Solgården
Vardevej 68
6880 Tarm
TLF: 97 37 11 51

Lærer

Peter Jensen
ubbesen@paradis.dk

Solgården

